

Исматулло ЙЎЛДОШЕВ

ЎЗИМНИ ТИНГЛАБ

“Zarafshon” нашриёти,
Самарқанд — 2014

УЎК: 821.512.133-1

84(5У)7

Ў 72

Ўфудошев, Исматулло.

Ўзимни тинглаб / И.Ўфудошев. — Самарқанд: “Zarafshon” нашриёти, 2014. — 68 б.

КБК 84(5У)7

Тақризчи: Нурулло Остон. Ўзбекистон
Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

Шеърят шундай бир илоҳий хилқатки, у сохталикни ҳам, кўчирмачиликни ҳам, юзакиликни ҳам ёқтирмайди. Ундаги туйгулар соф, самимий, гўзал ва бокира бўлмоғи лозим. Шунинг учун ҳам шеърятни кўнгиллар мулоқоти, дейишади. Агарда шеърдаги туйгулар юқорида санаб ўтилган ташбеҳларга мос келмас экан, кўнгиллараро мулоқот ҳам самимий кечмайди. Баайни, шеър шоир кўнглидан китобхон ёки шеърхон кўнглига кириб бора олмайди.

Таниқли ижодкор Исматулло Ўфудошев кейинги пайтда Шарқ мумтоз адабиётида кенг тарқалган рубоий жанрида ҳам қаламини синаб кўрмоқда. Унинг “Ҳавас”, “Бир ҳовуч офтоб”, “Кўнгил ёғдуси”, “Бешикдаги нур”, “Ишқ меҳроби”, “Қалб чароғи”, “Меҳр”, “На пути к истине” рубоийлар тўпламлари нозиктаъб китобхонлар томонидан илиқ баҳоланди.

Қўлингиздаги “Ўзимни тинглаб” шеърый тўплами ижодкор тафаккурининг бетакрор лаҳзалар оғушидаги порлоқ парвозининг навбатдаги маҳсулидир.

ISBN 978-9943-4288-1-2

© Исматулло Ўфудошев,
© “Zarafshon” нашриёти ДК, 2014.

ҚУШ ТИЛИ

Субҳидам кўксимдан таралар бир сас,
Ўзимнинг овозим ўзимга ёқмас.
Энди қуш бўлиб сайрай бошлайман,
Энди чечак бўлур мен олган нафас.

Дунё тингламади қанча сўйласам,
Кўзимда ёш ила куларман ҳайҳот.
Не қилсам қилдимку энди ўйласам,
Лекин тан олмади бу айёр ҳаёт!

Дунёга боқурман лоқайд, бепарво,
Ҳеч ким тингламайди энди додимни,
Энди қуш тилида янграйди наво,
Гарчанд унутсалар ҳатто номимни!

Гар сени унутсам ёдингни тутиб,
Ортингдан ел бўлиб йиглаб чопурман.
Гар сени унутсам ўзни унутиб —
Йўқотган маҳалим яна топурман.

ДИЙДОР

Ҳайдар отага

Фарзандларга меҳру жон нисор этдинг,
Дўстларга қалбингни гулизор этдинг,
Ўзгалар ғамидан дилни чок айлаб —
Бир умр мушфиқу ғамгузор ўтдинг.

Ёру дўстга ғамхўр эдинг садоқатда,
Сендай мард кўрмадим иймон, диёнатда.
Ҳар дам ёд олиб энди кўнгил ибодатда,
Дийдор қолди кўришганда қиёматда.

25.12.2013 й.

ТУЗ ҲАҚИ

Бўлсанг ҳамки оламда танҳо,
Камар тақиб зардан белинга.
Туз ҳақини оқламасанг гар —
Бегонасан туққан элингга.

ҚУТЛОВ

Светлана Ортиқова хонимга

Соҳиби фармондорлик Сиз учун ярашгайдир,
Ватанни севганларга Аллоҳ ҳам қарашгайдир.
Ер юзининг ҳурлари, қалбимиз султони Сиз,
Тақдири илоҳийнинг ишқ деган чилтони Сиз!
Лол эрур меҳрингизга чароғон сирли осмон,
Аслида ҳаётингиз тугалмас гўзал дoston!
Нажот излар мазлумлар дардига бўлиб қалқон,
Адолат посбонисиз, қонун аҳлига сорбон.
Халқим сира унутмас эл севар Ойдинларин,
Ой бўлиб яшанг энди, кун бўлиб, кундуз бўлиб —
Нафосат осмонида бир гўзал юлдуз бўлиб!

01.01.2014 йил

БАҒИШЛОВ

Шуҳрат Шаропович Узоқовга

Мустақиллик мангуликка пойдевор,
Насиб этди йигирма икки дийдор.
Бу тўйларга улушингиэ беқиёс,
Сиз ҳар қанча эътирофга сазовор.

Умр карвон, манзиллари асотир,
Бу йўллардан юрди қанча баҳодир.
Адолатдан паноҳ топди кўнгиллар,
Адолатдан ўзга йўллар хатодир.

Қузғун пастга, бургут кўкка қарайди,
Жасур ўғлон эл дардини сўрайди.
Адолатнинг шамширига жон тиккан,
Сиздек инсон юрт корига ярайди.

Карвон йўли бўлмагай ҳеч бехатар,
Ғаламислар пистирмадан тош отар.
Омон бўлинг улуғ карвон йўлида,
Итлар ҳурар, карвон йўлида кетар.

Ҳар бандага бергай ризқу рўзини,
Огоҳ бўлса асрагай ўз-ўзини.
Сиз яшайсиз мудом огоҳ, мудом шай,
Оқлаб она Ватан, эл-юрт тузини.

Адолатни маёқ қилган қалбингиз,
Эл дардида уйғоқ зукко таъбингиз.
Юртбошимдай соҳибқирон юртида,
Ҳақ йўлида эгилмасин бошингиз.

Ўзбекистон — етти жаннат ошёни,
Етти иқлим, рўйи замин бўстони.
Дарвозаси дунёга кенг очилган —
Шу ватаннинг очиқ бўлсин осмони.

Адашганлар кўпдир ҳурлик замонда,
Йўлин топган яшар омон-омонда.
Жаҳолатга адолатни пеш қилиб,
Жонфидосиз иймон деган қўргонда.

Сизни эл-юрт назаридан қўймасин,
Ёшларингиз аср билан бўйласин.
Исматулло шул муборак айёмда,
Шуҳратжонни қадаҳ сўзла қутласин!

МУСЛИМБЕК

Сухандон укам Муслимбек Йўлдошга

Яхши одам асли ҳаёт нақшида,
Бу гул умр мисли сирли тилсимдек.
Ўз қалбини элга айлаб баҳшида
Ватан ичра қадр топган Муслимбек!

Шараф бўлди унга ойнайи жаҳон,
Чорак аср «Ахборот»да сухандон.
Меҳридан сув ичган дўсту қадрдон,
Дўстлар аро меҳр топган Муслимбек!

Мардлар бўлар шундоқ кўркам сийратли,
Қомати тик, ҳушёр, гайратли.
Шеърларидан ой нигоҳлар ҳайратли,
Шеъриятдан сеҳр топган Муслимбек!

Асли дўстлар чин саодат дуода,
Қўл ишда-ю, кўнгил доим Худода.
Ҳажга йўллаб меҳри бўлди зиёда—
Онасидан дуо олган Муслимбек!

Дийдор ширин дейди, тотли забони,
Ёшартириб Насибахон момони,
Дуо қилар ҳар кун юзта меҳмони —
Кўнгилларга зиё солган Муслимбек!

Бугун яна ёш қўшилди ёшинга,
Элнинг меҳри гултож бўлсин бошинга.
Баланд парвоз ярашади лочинга —
Азиз умринг нурга тўлсин Муслимбек!

ҚУТЛОВНОМА

Камтарин инсон

Муродулло Махмудовичга бағишланади

Қушинг бўлса қарчиғайдек қанотли,
Отинг бўлса дунё кезсанг гиротли,
Дустинг бўлса Муродуллодек саботли,
Қутлуғ кунлар муборакбод азизим!

Сизга бўлсин кўнгилдаги тилаклар,
Юрт ишқида толиқмасин билаклар,
Миннатдордир сиздан қанча юраклар,
Таваллуд кун муборакбод азизим!

Маърифатнинг бўстонида посбонсиз,
Ёш авлодга зиё берган инсонсиз,
Камтарликда сиз соҳиби замонсиз,
Айёмингиз муборакбод азизим!

Тилагим шу умрингиз бўлсин пойдор,
Сиздай инсон Ватан учун ифтихор,
Исматулло қутлаб айтади алёр,
Тугилган кун муборакбод азизим!

АДОЛАТ ШАМШИРИ

Н. Латибжонова

Агар инсон огоҳ эрур — шоҳ эрур,
Ғофил милат бор будини бой берур.
Бошимиздан не суронлар ўтмади —
Буни фақат Сиз билурсиз — Ҳақ билур!

Адолатни маёқ қилган қалбингиз,
Ғанимларни даф айламоқ ҳаддингиз.
Дўстлар учун шону шараф ҳам ибрат,
Ҳақ йўлинда эгилмаган қаддингиз!

Хур, озод юрт мард Темурдан меросдир,
Бўйин эгмоқ босқинчига ихлосдир.
Андижоннинг шарафи, ҳам шонисиз —
Аждодингиз Бобур, ҳам шер барлосдир.

Сизни жанглар етишдирди камолга,
Ғаним горат, юз бурдику заволга.
Бсшимизда эрк қуёши нур сочар —
Етказгани чин бўлсинда висолга.

Нокас қавми элин этар сайди жон,
Эл қўзгалса талотўмда банди жон.
Адолатнинг ёви ким, қалқони ким —
Англаб етди аҳли фозил Андижон.

Карвон йўли бўлгайми ҳеч бехатар,
Галамислар пистирмадан тош отар.
Човут солса агар йўлбарс даъфатан,
Юз шоқолни бир ҳамлада даф этар.

Андижонда пайдо бўлди бир кофир,
Нонкўрлиги дилга солар хавотир.
Йўлдан уриб, гумроҳ нафс қулларин,
Гумроҳларга ваъда қилар жавоҳир.

Адашганлар қўрқиб, доим ўлимдан,
Башорат сўрайди, исқирт лўлидан.
Адашган бандага Ҳақни эш қилиб,
Қайтардингиз аста ушлаб кўлидан.

Одил Ёқуб Сизни мард ўғлим деди,
Омон бўл, эй кўзлари чўғлим деди.
Марду майдон уканг Муҳаммад Юсуф —
Масжидга гишт элтганим, тўғрими деди!

Мардлар завол билмас, Яратган сақлар,
Эл алқаса Тангрим мардларин алқар.
Тан олмаган чоғи ички душманлар —
Қалқон бўлди Сизга ҳар битта асқар!

Шоирлар сафида шоир бўлдингиз,
Курашларда ибрат, моҳир бўлдингиз,
Шу Ватанга жонни тикиб бегараз —
Мангуликка доим доир бўлиб юрдингиз.

Исматулло Ғўлшошев

Эй Анжоннинг мард ўглони, тантиси,
Таъзимдадир оқили ҳам андиси.
Ёвлар билан олишдингиз шер каби,
Сиз садоқат, чин дўстликнинг бандиси!

Сизни Аллоҳ ҳеч назардан қўймасин,
Ёшларингиз аср ила бўйласин.
Исматулло шул муборак айёмда
Қадаҳ тутиб қасидалар сўйласин!

1997 йил,
Андижон.

АҲАД ЭҲСОН

Қутлов

Бир томони Тошкент, бир ён Туркистон,
Бир томон Тиёншон, Помир зеб жаҳон.
Кучоқ очлар Фаргонаю, Андижон,
Буюк Ипак йўлида зебигардон Самарқанд,
Аҳад Эҳсон ватани жаннатмакон Самарқанд!

Бу маконнинг ултони кўп, чилтони кўп,
Дарवेशидан шоир мижоз султони кўп.
Париж, Лондону Рум каби қўргони кўп,
Бул жаҳон айвонида марду майдон биттадур,
Матонат майдонида Аҳад Эҳсон биттадир.

Қутлар Аҳад Эҳсонни алиқомат лочинлари,
Замонамиз Алпомиши ҳам гўзал Барчинлари.
Шай турипти хизматида лочинлари —
Беш мучални буйлаган наҳор муборак,
Аҳад Эҳсон оғага қутлуг баҳор муборак.

Шогирдлари кўп бисёр, бахтнинг ўзи шунга-шу,
Қутлаб келар, дўсту ёр, ризқу рўзи шунга-шу.
Қадаҳ сўзлар баҳона, йингит сўзи шунга-шу!
Тўйга тўйлар улансин, бахтмизга соғ бўлинг,
Қуёш балққан заминда осмон ўпар тоғ бўлинг!

Табрик учун дўсту ёр навбат кутар рўйхатда.
Тўёнамиз шунга шу, қолган гаплар тўйхатда.
Бул умр ҳам аслида бир гўзал саёҳатда,
Ҳамиша юзи ёруғ Аҳад Эҳсон бор бўлсин,
Саховат, саодатда бахти барқарор бўлсин!

ҚОНУН ПОСБОНЛАРИ

*Ўзбекистон Ички ишлар
вазирлиги генерал полковниги
Зокиржон Алматовга*

Юртим боғларида улуг чинорлар,
Офтобга талпиниб кўкка бўй чўзар.
Бунда қанот қоққан лочинлар, сорлар,
Юксак қояларда жамол кўргаз.

Борлиқнинг эгаси Яратган Эгам,
Суйган бандасини қўллагай ўзи.
Бандаси аланглаб йўлдан адашса,
Тўғри йўлларига йўллагай ўзи.

Бамисли бургутлар тоғлардан ошиб,
Юксак қояларни этгандек ишғол.
Ватаннинг мард, жасур ўғлонларига —
Буюк имконларни берди Истиқлол!

Ватан бу аслида гўзал Туркистон,
Жаҳонгир Темурнинг буюк тимсоли.
Шукурким, юрт излаб кезмадик сарсон —
Ватан деб қон ютган Бобур мисоли!

Эрк шамоли эсди, юксалди гурур,
Зулм ҳам етишди ниҳоясига.
Мотрудий, Яссавий набиралари —
Отланди инсонлар ҳимоясига.

Мазлумлар кўзидан ёшни аритиб,
Улуг йўлга бизни бошлади сарбон.
Офтоб зиёсини тўсган зулматга —
Ватаннинг мардлари бўдилар қалқон.

Барчага аён шу азал ҳандаса,
Қонун йўқ жойдадир зўрлик, залолат.
Қозилар аланглаб, қонун инграса,
Бундан озор чекиб додлар адолат.

Минг йиллар оҳ чекди қани деб ҳаққим,
Шукурким, тикланди топталган номус.
Шукурким, ўзлигин таниди халқим —
Юртимда илк бора яралди қомус!

Юртим сарҳадлари чексиз, бепоён,
Унинг осойиши бўйнингиздадир.
Баъзида ёвлар ҳам дўстдек меҳрибон,
Гоҳида илондай қўйнингиздадир.

Сиз доим сафарбар уйқусиз тунлар,
Тинчликни сақлаб юрт овулларда.
Хавотирда кечар безовта кунлар,
Ёзнинг иссиғи, қиш довулларда.

Гофиллар билмайди, хушёр зот англар,
Ватан деб кўпирар томирдаги қон.
Покиза дилларни фаришта тинглар,
Қанча фитналарга бўлдингиз қалқон.

Доимо хушёрсиз, доимо шайсиз,
Жонажон Ватаннинг тузини оқлаб.
Одамлар ухлайди, Сиз-чи, тинмайсиз —
Эртадан кечгача тинчликни сақлаб.

Сиз боис Ватан тинч, ҳаёт бардавом,
Вазир ҳам, савдогар ухлар хотиржам.
Боғларда ошиқлар висолдан сармаст —
Бари тинчлик деган сўзда жамул-жам!

Ватан хизматига шай турмоқ шараф,
Шарафдир огалар тузин оқласак.
Меҳру муҳаббатдан ёришгай атроф —
Инсонлик шаънини Сиздек сақласак!

1998 йил.

УМР САВДОСИ

Ҳар кимсанинг бошида
Ташвиши, савдоси бор.
Хоҳи шоҳдир — хоҳи гадо
Тақдирнинг ғавгоси бор.

Бизни Тангрим яратиб,
Этмиш яна турфа ранг.
Эл ичра қанча галча
Шунга доно бор қаранг.

Бу дунёда меҳмонмиз,
Меэбондир она замин —
Тарозуси, тоши бор,
Ғарқ этур яғмоси чин.

Ҳақ сўзидан гапирсанг,
Қулоқ солмагай беор.
Яхши ишъи кўп қилсанг
Тангрининг савгоси бор.

ЎЗИМНИ ТИНГЛАБ

Эй Одам боласи
Ногоҳ йиқилма.
Инсонсан, табаррук
Худойим суйган.
Гар душманинг бўлса
Пичоқли бўлсин,
Мени душманларим
Бепичоқ суйган.

Ўзимдан ўтганин
Ўзим биламан,
Мен сукут сақладим
Дунёни англаб.
Сен сўзимни тинглаб
Йиглайсан ҳатто,
Ўзим йигляяпман
Ўзимни тинглаб.

Одам боласисан
Мангу обод бўл,
Уйингга тўлмасин
Бевақт гам-йиғи.
Худодан сўрасанг
Нур қилиб берсин,
Кўксингга ботмасин
Ғанимнинг тиги.

Тоабат саодат
Тиланмиш одам,
Гарчи, разолатдан
Юрак бағри қон.
Мудҳиш гуноҳларни
Содир этиб сўнг,
Пушаймонда қақшаб
Яшайсан ҳар он!

Менга ҳам қийиндир
Жондан ўтганда,
Кўнглимда йиглайди
Минг бир армонлар.
Бир кам дунё деган
Шу бўлса керак,
Бириси кенг феълу,
Бирини нозик таъб —
Ўзим йиглаяпман
Ўзимни тинглаб.

Эй Одам боласи
Эй гофил инсон,
Ўчоғингда олов
Ўчмасин мангу.
Тик боқиб кўзингга
Тиқарлар тикон.
Дўстларинг шароб дея
Берурлар оғу.

Бириси ўзбегу,
Бириси араб —
Ўзим йигляяпман
Ўзимни тинглаб.

Эй Одам боласи
Ўзларингни оч,
Ўр ҳам ҳассасини
Йўқотар бир бор.
Қанча балоларни
Бошдан ўтказдим.
Базида ютдиму
Баъзан ютқаздим.
Яратганга мудом
Шукурки англаб,
Ўзим йигляяпман
Ўзимни тинглаб.

Бошимдан ўтказдим
Огир дамларни.
Шодон кунларни ҳам,
Қайгули тунни.
Шуларни эсласам
Тунларим бедор.
Тоғларни кезаман
Сархуш саланглаб —
Ўзим йигляяпман
Ўзимни тинглаб.

Қашшоқлик таъмини
Татиб кўрганман,
Қанча ёшли кўзни
Артиб қўйганман.
Бул ҳаёт мисоли
Бир пиллапоя,
Охири кўринмас
Тор зинапоя.

Юксалар экансан
Ушбу зинадан,
Разм сол атрофга —
Ёлғиз эмассан.
Ҳар кимнинг ўзгача
Тақдир битиги,
Тавбалар қилурман
Лабларим қақраб —
Ўзим йиғляпман
Ўзимни тинглаб.

Учратдим ҳаётда
Турфа касларни,
Айёру, нотавон
Ношуд насларни.
Ахир, ҳаммаси ҳам
Беролмагай тоб.
Бирор саволимга
Тополмай жавоб,
Бул ҳаёт богида
Сарсон аланглаб —
Ўзим йиғляпман
Ўзимни тинглаб...

УМР ЎТАР

Кун ўтар, тунлар ўтар
 Шафқатсиз даврон ўтар,
Гофиллар шод, аҳли ишқ
 Диллари вайрон ўтар.
Бу ҳаёт савдоси бирлан
 Кун кўриб карвон ўтар.
Етмайин гоҳ фаҳмига
 Итлари ҳайрон ўтар.

Яхшилар ўтди ҳақиқат
 Йўлида мардонавор,
Нозли ёрнинг ишқида
 Кўзлари мастонавор,
Бу жаҳон асроридан
 Беҳабарлар бўлди хор.
Ҳар он Тангри ёди бирла
 Тунларим бедор ўтар

Бўлмаган эрди бу хил,
 Ёмондан бундоқ ёмон,
Дилда йўқ меҳру муҳаббат.
 Бир-бирдан бадгумон.
Танг қолурсиз келдими деб,
 Эй худо охир замон,
Бул замона қайғусинда
 Ҳар куним бемор ўтар.

Хатми қуръон кунлари
Тупланиб ёшу қари,
Дардлари нарху наво,
Нас чайқовчи сингари.
Эй дўстим, кўзингни оч,
Сен булардан юр нари,
Бул қавмнинг дардин тинглаб
Кунларим бекор ўтар.

Умримиз мазмуни шул,
Дам келиб эсган шамол
Нега келдинг, не кетарсан,
Берсалар охир савол,
На қилурмиз сўзламакдин.
Тил бўлиб қолганда лол
Нилий самога термулиб
Кўзларим гирён ўтар.

ЯШАГИМ КЕЛАДИ

Яшагим келади, жўшиб яшагим,
Ҳақсиз йўқсилларни олға бошласам.
Улуғ қоялардан нажот излагум,
Уммонлар тўлганса, нигоҳ ташласам.

Чор атроф бий дала, йўқ бир тасалли,
Билмайман кетурмиз, қаён, қай томон?!
Бир зум бўлолмадик қайгудан ҳоли —
Нечун сукутдадир бу сирли осмон?

1990 йил.

ЖАННАТМАКОН

Бу бизнинг еримиз, шу Ватан — бу биз,
Онадай ардоқлаб кўтарар баланд.
Дунёдан кетсақда яшар номимиз
Фарзандлар улуғлаб айлар сарбаланд!

МАЛАК

Бир қалқиб, тин олди бу кўҳна дунё,
Не гўзал орзулар бўлдилар сароб.
Бир ажиб висолга ташнадир вужуд —
Қолди юрагимда гўзал изтироб.

Ё ҳаёт, ё мамот, сачради сўзлар,
Бир гўзал хаёллар қучди фалакни.
Торгина кулбамда юрагим бўзлар:
Сен қандай топурсан бундай малакни...

БОРМИ?

Висолинг ҳажрида мендек девона борми,
Менингдек бағри қон, ёт бегона борми?

Ёниб тутай десам офтобга йўл йўқ,
Чилчироқ шамларга парвона борми?

Ҳажрингда бул кўнгил минг бора хароб,
Бошгинам тегмаган остона борми?

Кўзларим йўлингда саргайди дилдор,
Дилимга таскину паймона борми?

Йўлингда учраган йўлчилардан сўр,
Ичинда мендай мард девона борми?

ГУНОҲ

Қўшинингни ҳеч қачон сен ўғри тутма,
Сенга туз берганнинг тузин унутма.
Ёшлиқда қарилик гамини еб қол,
Қаригач, ҳеч кимдан мурувват кутма.

Баъзан меҳрибону, гоҳида сангдил,
Сирингни сўйлама бўлиб содда дил.
Ўзинг асрамаган ноёб нарсани
Қандайин сақласин бегона кўнгил.

Абадий яшайди ҳикматли сўзлар,
Дўзахда чиригай ёлгончи гувоҳ!
Не учун офтобни кўрмадинг дея —
Сўқирни сўкмоқлик энг огир гуноҳ.

Сен мендан бахтлисан, мендан кучлисан,
Мовий фазоларда қоқарсан қанот!
Илло, сени ҳар гал сийлади тақдир —
Мени жуда узоқ синади ҳаёт!

Қисмат бизни ташлади ҳар ён,
Сендан мени этдилар жудо.
Юрагимга ўйган исмингни —
Ўчирмасин ҳеч қачон Худо!

АДОЛАТ ҚАСРИ

Самарқанд вилоят Адлия бошқармасининг
янги биноси очилиши муносабати билан қутлов.

Биздан фарзандларга қолсин яхши ном,
Ватан сарҳадлари бўлсин деб обод.
Самарқанд мардлари бўлиб жамулжам —
Муҳташам кошона этдилар бунёд!

Шарку ғарб меъморин фикри аъмоли,
Бир юлдуз фалакдан ерга учгандек.
Хаёлни ўғирлар гўзал жамоли —
Сулаймоннинг тахти ерга кўчгандек.

Мазлумлар бу ерда топурлар таскин,
Бунда таралгайдир эрк-иймон куйи.
Ҳақини танигай шу жойда мискин —
Нажот қалъаси бу, озодлик уйи!

Бунда Мотрудийнинг руҳи пойидор,
Ҳақиқат маскани, қомусхонаси.
Аҳли адолатга бўлгай намудор —
Бу фикҳ ақлининг расадхонаси.

Кимдир дарахт экар, ким уйин бутлар,
Шоирнинг ташвиши битмаган дoston.
Минг йиллик чинорлар бир-бирин қутлар,
Ўгил кўрган каби қувнар Регистон.

Исматилло Ўйдошев =====

Истиқлол нуридан Ватаним обод,
Пок бўлди чанг босган кабиралари.
Адолат қасрини этдилар бунёд —
Мир Алишернинг набиралари!

2008 йил, 7 декабрь. Самарқанд.

ТИЛАКЛАР

Эй дўстларим Сиз билан
Ёзларим ҳам қишларим.
Вафосизла ишим йўқ,
Ўзгадир ташвишларим.

Мен Сиз билан ҳамиша,
Ҳам ҳамдаму ҳамдardман.
Бош эгмасман қарилликка —
Тўкилса ҳам тишларим.

Пешона терларимдан
Роса пишган шу тупроқ,
Масжидлар деворига
Ишлатингиз гиштларим!

ЎТГАН УМРИМ

На бойлик, на амал беролмас таскин,
Ўтган умрим гўё тушдай туюлар,
Ғанимлар наздида мен шўрлик, мискин.
Гоҳо кўзларимдан ёшлар қуйилар,

Қалбимда хавотир, ҳадик жамланган,
Юракни тинч қўймас исмсиз огриқ.
Кўзим қорачиғи мудом намланган,
Ҳаётим бир сирли тилсимга боғлиқ.

Бешумор туйгулар сиғмас кўксимга,
Қўлла дейман мени Худойим фақат!
Ўша сир-синаот ўзимга аён —
Ул гўзал тилсимнинг номи муҳаббат.

АДОЛАТ ЙЎЛИ

Алишер акага

Умр карвон, манзиллари асотир,
Бу йўллардан ўтган қанча баҳодир.
Адолат бўлмаса рўшно топмассан —
Адолатдан ўзга бари хатодир.

Ошиқ аҳли билгай ошиқ дардини,
Аҳлу эҳсон оширгай эл қадрини.
Босган изи ээгуликка йўғрилган —
Ким танимас Алишердай Мардини.

Ҳақ йўлида ким йигласа зору зор,
Нур бўлади, ҳар лаҳзаси, ҳар они.
Оқил инсон бўлур элга гамгузор,
Дилида ишқ, юрагида қуръони.

Қайда бўлса яхшиларга бош бўлиб,
Яшадингиз оқилларга пеш бўлиб,
Олтмишни ҳам забт этибсиз беҳато,
Умр бўйи адолатга эш бўлиб.

Қирқ ёшида йигит етар камолга,
Сиз чиқдингиз беш мучаллик висолга.
Истикболда ҳали қанча довон бор,
Ээгу ишлар юз тутмагай заволга.

Мустақиллик мангуликка пойдевор,
Элимизга насиб бўлди шул дийдор.
Бу тўйларга улушингиз беқиёс,
Сиз ҳар қанча эҳтиромга сазовор.

Юрт ишончин оқламоқлик шон-шараф,
Ватан эл-юрт хизматига йўқ тараф.
Не улуғлар қаторида ўрнингиз,
Шу шарафга Сиз бўлибсиз мушарраф!

МУБОРАК

18 октябрь — Самарқанд кунига бағишлов

Ўтиб борар асрлар ҳаёт отлиғ даврондан,
Хурриятла бошланган улуғ сафли карвондан,
Тақдирини яратди нурда оппоқ хирмондан,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Қасрларни бўйлаган улуғ тўйинг муборак!

Фотиҳларнинг фатҳидан чандиқ тарих бадани,
Сайқал топди пойингда алломалар қадами,
Ер юзининг кўркидир Самарқанднинг маъдани,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Асрларни бўйлаган улуғ тўйинг муборак!

Таърифингни рақамлар уч минг йиллик ораси,
Қадим Сўғднинг фахридур ҳар битта алломаси,
Пайгамбарнинг лафзида шоёндин дилномаси,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Насрларга жо бўлган улуғ тўйинг муборак!

Истиқлолнинг рамзидир кўкўпар хирмонимиз,
Дастурхонга кўрк берар пахта, галла — донимиз,
Юзимиз кундай равшан, бегубор осмонимиз,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Назмларга эмикдош улуғ тўйинг муборак!

НИМА ЗҶР?

Бу дунёда нима зўр?
Лаҳм гўштан думба зўр.
Сассиқ балиқ шўрвадан,
Илик ёғли гўмма зўр.

Сўрайверсанг нима зўр,
Қўчқор яхши, тана зўр.
Талайдиган бургадан,
Чақмайдиган кана зўр.

Пул яхшию олтин зўр,
Газ йўгида ўтин зўр.
Хаёлдаги паридан,
Уйингдаги хотин зўр.

Бобом дейди, амманг зўр,
Хотин авлод ҳамманг зўр.
Неваралар тантигу —
Эркалашга момонг зўр.

Ўлим зўрми-ҳаёт зўр,
Айтсам битта баёт зўр.
Ўлганларга кенг мазор,
Тирикларга ҳаёт зўр!

НАБИРАМ ЖАҲОНГИРГА

Минг йилда бир келар битта баҳодир,
Балки у бўлажак соҳибқирондир!
Бешикдан мўралар тенгсиз жавоҳир —
Бобосининг эркатойи Жаҳонгир!

Ҳайратга тўладир чўгдай кўзлари,
Булбул нағмасига эшдир сўзлари.
Янги чиққан ойга ўшар юзлари,
Бобосининг эркатойи Жаҳонгир!

Онасин дилбанди, ота қувончи,
Бувиси толиқса, дасти-суянчи,
Улгаяр Ватаннинг қалқон таянчи,
Бобосининг эркатойи Жаҳонгир!

Жажжи қўлчаларин силкир саломгир,
Дангал таржимаси шу — Владимир,
Ҳафизам, шул эрканг бўлар оламгир —
Бобосининг эркатойи Жаҳонгир!

17.03.2012 й.

КИМ БИРОВНИ СОТСА

“Қайси бир халқнинг ичида жиноят ва гуноҳ иш қилувчилардан кўра қилмайдиганлар кўп ва кучли бўлатуриб, уларни тийиб қўймасалар, Тангрининг офати ҳаммаларига баробар бўлади...”
Ҳадисдан.

Ким бировни сотса, сотар ўзини,
Сенинг келинингдир қўшнинг келини.
Унутма бир камтар шоир сўзини —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Унутма, ер сотган эркак бўлмагай,
Ватанфуруш элга тиргак бўлмагай.
Мардларнинг боғлари асло сўлмагай —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Энг улуг неъматдир тоза бугдой нон,
Элим деб, юртим деб яшар мард инсон!
Сенинг қилмишингдан юрак бағрим қон —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Балки, одам сотиб бойиб кетарсан,
Ҳаром бойликларни тўплаб нетарсан.
Илло, қил кўприқда тойиб кетарсан —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Нафси юҳоларнинг кўзлари тўймас,
Элин сотганларнинг эли ҳам бўлмас,
Нафақат белбоғи, бели ҳам бўлмас —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Нафақат бировни, ўзингни сотдинг,
Ҳаром луқмаларни шимирдинг, тотдинг,
Дўзах оловига бус-бутун ботдинг —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Бировни қул қилиб, ким озод бўлган,
Тирик чоғидаёқ руҳлари ўлган.
Асли, бу дунёда насибанг тўлган —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Кўксимда титради газабдан ёлим,
Нафсига зўрларинг фарзандмас элим!
Қалби пок инсоннинг душмани золим —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Ҳатто чумоли ҳам бир-бирин қўллар,
Фақат сеникimas бул қадим йўллар,
Жаҳолатдан титрар сен юрган йўллар —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Энди бу Ватанда макон йўқ сенга,
Гуноҳингни ювар уммон йўқ сенга,
Сўзларим панд эмас, олов ўқ сенга —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Мудом қонун борки, дунё жиловдор,
Хоин ҳақиқатга бўлмас яловдор,
Сотқинларнинг ризқи қилич ила дор —
Ким бировни сотса, сотар элини!

Эй нафснинг қули, олчоқ, хоин — қўғирчоқ,
Одамфуруш тавқи сенга тақинчоқ,
Сўнги бор даланга тўйиб-тўйиб боқ —
Ким бировни сотса, сотар элини!

БОЗОР

Жаҳон бозоридан либос ахтардим,
Молин мақтаб, аврар жами савдогар.
Барча молларингни сотиб олурман,
Бозиргон кўрмаган мендек харидор!

Мен ҳам ўз мслимни сотмогим даркор,
Уни сотолмасман ҳеч кимга бироқ.
Дунё бозорида мен бир мардикор —
Ҳеч кимга керакмас, нурсиз шамчироқ.

ГУЛОЙИМ

Нигоҳларинг жоним, бунча мулойим,
Бўлса ҳамки қайда қиёмат қойим,
Сенга кўз тегмасин, дейман илойим —
Сенга кўз тегмасин жоним гулойим!

Хуснига маҳлиё, ҳалак ўзингсан,
Дунёда тенги йўқ малак ўзингсан,
Сени соғ асрасин доим худойим —
Сенга кўз тегмасин жоним гулойим!

Ёр учун жон бермоқ мардларнинг иши,
Ошиқнинг бормикан бошқа ташвиши,
Сен учун жонимни қурбон қилойин —
Сенга кўз тегмасин жоним гулойим!

Гоҳида нозланиб шўхлик қилурсан,
Жаллоддай бағримни бир-бир тилурсан,
Қайда юрганингни ўзим биллойин —
Сенга кўз тегмасин жоним гулойим!

1998 йил.

ПОРАЛАР

Ганим бирла пешма-пеш,
ёр дилимни поралар,
Гар ўзингдан чиқса ёв
борми дўстлар чоралар?!

Оёқ синса тузатар
синчилар тахта боглаб,
Неки қилсам тузалмас
кўксимдаги яралар.

Бир қун сени кўрмасам
қундузим тун дер эдинг,
Не қилса қилди бизни
кўнгли бузуқ қоралар.

АЗАЛИЙ ТАҚДИР

Ой ила кун талошар энди,
Қисмат отлиғ азалий тақдир.
Ишқ майидан юрак тўлгонди,
Вужудимиз бамисли тандир.

Булутлардан юрарман баланд,
Осмон узра паришон-маъюс.
Камалак ҳам бўлолмас каманд,
Қаро қисмат келса юзма-юз.

ИЛОҲИЙ ДУНЁ

Кўкда қушлар этурлар парвоз,
Булут ила қўнишар само.
Таралади бир сирли овоз —
Бу қандоқ сир, илоҳий дунё?!

Борадурман, ёлгизу танҳо,
Киприкларим босгандир қиров.
Оргимиздан кузатмас ҳеч ким,
Олдинда ҳам кутмайди биров.

ОГОҲ

Одам Ота эрур одамзот боши,
Неча бор ёрилиб, соғайган боши,
Момо Ҳаво қизи қаламқошдир оҳ —
Ул қайси хабардан бўлгандир огоҳ?!

Бу жаҳон аслида омонат айвон,
Шу айвон ичинда яшадик ҳайрон,
Дастимиздан бўлди бу жаҳон вайрон —
Сиз қайси хабардан бўлгансиз огоҳ?!

Дунёга тўймадик, завқини тотиб,
Рўзгор деб аталган ароба тортиб,
На бировга етиб, на ўздан ортиб —
Биз қайси хабардан бўлганмиз огоҳ?!

Жаҳон сарватига бамисли шоҳмиз,
Аслида нотавон, гофил гумроҳмиз,
Бонг уриб, додлаймиз — мудом огоҳмиз —
Сиз қайси хабардан бўлгансиз огоҳ?!

Дунёнинг сирлари Ўзидан аён,
У улуг китобда этилган баён,
Қачон ўларимиз билсайдик шоён —
Биз бирор хабардан бўлардик огоҳ.

СЕНДА ЗУХУР

Сенда зуҳур Лайли қисмати,
Қайс қисмати менинг қисматим,
Ахир, бир бор айтмадинг гулим —
Соғиндимку сени Исматим!

Дардим айтсам додладику тош,
Тун ҳам суймас мени бағритош,
Демадингку ахир қаламқош —
Соғиндимку сени Исматим!

Тамом бўлди севги гамбода,
Чайқалади қадаҳда бода,
Бу лўттибоз қари дунёда —
Соғиндимку сени қисматим!

СЕВАР ЭКАН

Севар экан дилдорим,
Йиглармиди севмаса.
Севмайди деб ўйлабман,
Бир бор бўса бермаса...

ТАЪМАГИР

Ҳолинг огир бўлса, қўлайман, дейди,
Энг тўғри йўлларга йўлайман, дейди.
Барча сирларингдан хабардор бўлгач,
Керакли жойларга сўйлайман, дейди.

РУБОИЙЛАР

Хунар ярашгайдур ҳар қандай ёшга,
Онгингга ўрнашар ўйгандек тошга.
Беилму ҳунарсиз улгайса боланг,
Дил тошга айланар, балодир бошга.

* * *

Умрининг фараҳбахш кунлари кўпдир,
Тўйларга туташган кунлари кўпдир,
Яхшилиқ касб айла илқингдан келса —
Бу ҳаётнинг қора тунлари кўпдир.

* * *

Ўзингни камтар тут, ўзингни хок бил,
Инсонлик зийнатин доимо пок бил.
Сени махлуқотдан фарқ этар фазлинг —
Инсоний қалб ила ақлу идрок бил.

* * *

Кўзлар қувонч топсин боқса кўзингга,
Дўстлар гадо бўлсин доно сўзингга.
Бундай мартабага соҳиб бўлмоқчун,
Яхшироқ қараб ол аввал ўзингга.

* * *

Ҳаётинг осмони мунавварлиги,
Қалбларнинг шодлиги, музаффарлиги,
Ўтганларнинг руҳи қўллаб турипти —
Шундадир омадинг муяссарлиги.

* * *

Мардларнинг бағри кенг, элга меҳри бор,
Нокаслар нафс қули, золим бадқирдор.
Ҳар кимнинг ўз йўли, феълу аъмоли —
Шунга қараб бўлар Оллоҳ мададкор.

* * *

Ҳалоллик маҳсули — хотиржам юриш,
Манманлик келтирар бошга кўп ташвиш.
Ҳачир от бўлай деб уриниб кўрди —
Шундан аримайди бошидан шўриш.

* * *

Элга ҳамнафас бўл, эл меҳрига ел,
Халқ газаби тошса бамисоли сел.
Таъзия билдирмас бирон-бир подшо,
Ўлсанг тобутингни кўтарар шу эл.

* * *

Яхшилаб тикилсанг ҳар тўрт томонга,
Офтоб нурин сочар яхши-ёмонга.
Атиргул нечоғлик гўзал бўлмасин,
Пайкон бўлолмайди таранг камонга.

* * *

Дилимда бетимсол марҳаматлар бор,
Зотан, бир гарибман илтифотга зор.
Худойим қалбимга ёғду таратган —
Шу улуғ карамдан руҳим улуғвор.

* * *

Мен Сизнинг тарафман, собитман доим,
Ҳатто бўлса ҳамки қиёмат қойим.
Эзгулик нурига қалбим йўғрилган,
Яхшилиқ хокидан қорилган лойим.

* * *

Инсоннинг кўнглини кўтарар инсон,
Яхшининг кутгани ҳамиша меҳмон.
Дўстлар бир-бирига тиргакдир мудом —
Ўгрининг меъбони ўғри бегумон.

* * *

Дўстлар оқибатни билмаса қийин,
Оқилга итоат қилмаса қийин.
Бандаси ҳар турли ўйин қилмасин —
Худо назарига илмаса қийин.

* * *

Одам бўларми, деб маймунча боқди,
Пок ният йўлида кўз тумор тақди.
Қазисан, қартасан дегани шуда —
Маймун томга чиқиб ногора қоқди.

* * *

Бу олам турфа хил, одамлари турфадир,
Ҳатто йиқилганни туртиб, тепиб ўтадир.
Бу дунёга келдингми, Ҳақнинг сўзин тингла,
Худони билмаган аросатда йўртадир.

* * *

Кимки ҳалол ишлаб, зарра дон топди,
Ризқи бутун бўлди, билки шон топди.
Кимки чиябўри йўлини тутди —
Бўрига дуч келди ва ҳаром қотди.

* * *

Ишинг юришмайди бўлмаса хоҳиш,
Истасанг имконни, мумкиндир топиш.
Ҳаёт чархпалағи шунчалик пухта —
Очган эшигингни лозимдир ёпиш.

* * *

Кимнинг ҳар азобга тоқати бордир,
Билки оқибатда роҳати бордир.
Енгил-елпи юрма, лўттибоз бўлма —
Пушти камарингга касрати бордир.

* * *

Ҳаётда нотавон бечоралар бор,
Асло ўзларини этмайди ошкор.
Нимадан қўрқасан, десам гезариб —
Дейди сен сўрама, сабаби бисёр!

* * *

Пазанда пиширар арпадан патир,
Зироат аҳлининг кезгани адир.
Ким ота касбини давом этгирса,
Эл ичра улуглик қадр топгайдир.

* * *

Висолга талпинсанг бўлгайдир яна яқин,
Баҳорнинг байрамидир дўл, ёмғир ила чақин.
Бул кўҳна ҳаётни ёшартириб, ёндирар —
Ошиқлар қалбида порлаган ёлқин.

* * *

Қадринга йиғлади, қорнига эмас,
Давраю маишат, ўрнига эмас.
Лекин гишт қолипдан кўчиб бўлганди —
Эътибордан қолди ўша нон емас.

* * *

Баъзида ўзимдан хафа бўламан,
Баъзан қувонаман, гамга тўламан,
Олтиндай дамларим елга соврилди —
Баъзида йиғласам, гоҳо куламан.

* * *

Ўзининг элида ҳар инсон азиз,
Омонат дунёда ҳар имкон азиз.
Қадаҳни кўтариб яхши сўз гапир —
Меҳмон азиз бўлса, меҳбон ҳам азиз!

* * *

Кимнидир қийнайди мудом йўқчилик,
Дунёни бузса ҳам яхши тўқчилик.
Таҳорат олай деб шошилар мўмин —
Ароқхўр май ичиб қилар шўхчилик.

* * *

Ҳар битта меванинг турфа ранги бор,
Ҳаттоки, нурнинг ҳам шаффоф чанги бор.
Жон бериб етурсан охир висолга —
Кечиксанг ўзгалар бўлар харидор.

* * *

Кичикни кичик де, каттани катта,
Улар ўртасида бўлмагил латта.
Авалло ўзингнинг қадрингни билгил —
Бўлмаса қўлингга тутишар патта.

* * *

Ёвлашган бандани ажратмоқ қийин,
Ногора чалганга тушмагил ўйин.
Ҳар жойда ҳушёр бўл, сирингни берма —
Ўзингни фош қилсанг обрўнг бир тийин.

* * *

Қўшнинг деворидан боқма, қарама,
Белинга камар деб арқон ўрама.
Емоққа бир бурда қотган нон борми —
Асло бандасидан ёрдам сўрама.

* * *

Бировлар кўп оқил, уста бўлади.
Бировлар ёлгондан хаста бўлади.
Дудуқланиб қолар аслинг ким десанг —
На пичоқ бўлар, на даста бўлади.

* * *

Капалак шунчаки эмас бир жонзод,
Учраган ҳар гўзал эмас паризод.
Ҳаттоки гиёҳнинг фикри, ўйи бор —
Топтасанг, оҳ чекиб, уради фарёд.

* * *

Бир ҳазин гичирлаб илдиз эзилди,
Дарахтнинг томири йиглаб узилди.
Бу боғда аслида дарахт кўп бироқ,
Баҳор келганида ўрни сезилди.

* * *

Бегубор шу осмон — бизнинг кўкимиз,
Бетимсол шул Ватан бизнинг кўркимиз.
Тангрининг берган шу марҳаматидан
Тоғ қадар юксалар ҳар кун кўксимиз.

* * *

Одамни ҳамиша қийнайди армон,
Барига Яратган беради фармон.
Умрингга раводир қандай яшасанг —
Меҳнат қандай бўлса, шундайдир хирмон.

* * *

Савдода адолат бўлмоғи қийин,
Савдогар ҳижолат бўлмоғи қийин.
Олди-сотди асли шайтон ўйини —
Ниятлар ижобат бўлмоғи қийин.

* * *

Бир одам шошилиб учмоққа ҳозир,
Бириси одимлар бамайлихотир.
Манзилга етади олдинма кейин —
Бир ботир бўлиб, бириси шотир.

* * *

Бошингга етмасин бул бурро тилинг,
Агар тавба қилсанг кечирар элинг.
Агарда фақирга гирромлик қилсанг —
Маломат юкидан синади белинг.

* * *

Кимнинг кўнгли ярим, кимники бутун,
Кимнинг кўнгли равшан, кимники тутун.
Элингга борингни, умрингни бахш эт —
Ғуноҳингдан бўлсин савобинг устун.

* * *

Ногаҳон кўчада тўхтатиб бир дам,
Мусофир сўраса бирон бир ёрдам.
Унинг мушқулини айласанг осон —
Демакки ҳалиям экансан одам.

* * *

Чумолига қара, барчаси чопқир,
Чарчамай дон излар абжир ва топқир.
Бир бўлиб ёпишса филни қулатар —
Чумолидан ўрган барака топгир.

* * *

Ҳар тонгни қаршила ширин сўз ила,
Рўзгоринг обод қил ҳалол туз ила.
Умрингдан неча йил, ё лаҳза қолди —
Дунёни қаршила ёруғ юз ила.

* * *

Анча йил яшади, ақли кирмади,
Оқиллар сўзига қулоқ илмади.
Шундай яшаб ўтди бир гофил банда —
Ўликми, тирикми ҳеч ким билмади.

* * *

Олимлар илмдан ҳузур топарлар,
Хушхабар келтирар яхши чопарлар,
Дўстларга ҳамиша хушхабар етказ —
Ақлсиз бошларни дорга тортарлар.

* * *

Ҳаром топиб, бўлдинг текинхўр,
Амал олиб бўлдинг муштумзўр.
Эл қарғиши бошингга етди —
Берган тузи сени қилди кўр.

* * *

У улғайиб етди йигит ёшига,
Огир кунлар келди бир кун бошига.
Шунда жон кўзига ширин кўринди —
Рўмол ўраб юрди эркак бошига.

* * *

Боши эгилмасин йигитнинг бехос,
Гўё қулагандек юксақдан дорбоз.
Гурурин топталса, дили ранжиса —
Ҳатто макиёнга қарамас хўроз.

* * *

Полапон ортидан қуш ҳам мистардир,
Оналар фарзанддан меҳр истайдир,
Дажжола келинлар эрини тезлаб —
Онангни ҳайда, деб қўймай қистайдир.

* * *

Умрингда қўним йўқ қолсанг Ватансиз,
Жасадинг итларга қолар маконсиз.
Ватаннинг юзига ким оёқ босса —
Оташга тортилар гўрсиз, кафансиз.

* * *

Ватанни севмаса туғилиб инсон,
У кимдир, одамми ва ёки ҳайвон?
Ҳаттоки чумоли қизганар инин,
Уясига ташир топса битта дон.

* * *

Ким оёқ қўйса гар Ватан юзига,
Учса ганимларнинг алдов сўзига.
Гўрков ҳам топилмас қазгани мазор,
Қабр тайёрласин ўлмай ўзига.

* * *

Аъмолинг хуш бўлса, сабру саботдир,
Яхши инсонларга мансаб қанотдир.
Обрў топмоқ истар эрсанг дунёда,
Гар элинг алқаса, шул чин ҳаётдир.

* * *

Таажжубдан баъзан ёқа тутаман,
Бўри кўкрагидан эҳсон кутаман.
Нафсига қул бўлса биронта дўстим —
Аллоҳдан диёнат сўраб ўтаман.

* * *

Онангни отанга бежаб кўрсатма,
Борингни бозор қил, тежаб кўрсатма.
Шайтонга йўлиқма — бахтга кўникма —
Сенга дастак ушбу ажаб кўрсатма.

* * *

Яхшилардан қолар яхши хотира,
Енгилтак ҳаётни истама сира.
Қабринг тепасида одамлар десин —
У дунёдан кетди қалби бокира.

* * *

Одам бандасида кўп эрур нуқсон,
Бировларнинг нафси мисоли ўпқон.
Тузоққа тушганда кўп фарёд этар —
Оёғини сиқиб синдирса қопқон.

* * *

Тергадилар, билганидан қолмади,
Бебош бўлиб, насиҳатни олмади.
Жиноят устида қўлга олдилар —
Тавбасига ҳеч ким қулоқ солмади.

* * *

Ақлу шуур ила виждон забардаст,
Бирлашса, заминни кўтаради даст.
Шундан устувордир диёнат, иймон —
Садоқат севгига бўлганда пайваст.

* * *

Айни қирчиллама, навқирон ёшинг,
Сени ардоқласин ул қалам қошинг.
Меҳр тарк этмасин қалбингни дўстим,
Доим омон бўлсин шу олтин бошинг.

* * *

Ўзгага панд бериб, тўғри бўл, дейди,
Тўғриларни авом, эгри қўл, дейди,
Ўзининг нақлига амал қилмайди,
Мен учун фарқи йўқ ўнгу сўл дейди.

* * *

Ҳисоби барҳақдир ҳар лаҳза, оннинг,
Бир чўп ё қумурсқа, жонсизу жоннинг.
Барига эътибор, эъвозда бўлгин,
Аввало қадрин бил ҳар бир инсоннинг.

* * *

Бахтинг шу, бурчингни адо этолсанг,
Ватанга жонингни фидо этолсанг,
Ота бирла Онанг дуосин олиб,
Элга хизмат қилиб ризо этолсанг.

* * *

Энг ночор аҳволда қолганингда ҳам,
Нокас кимсалардан сўрама ёрдам.
Пасткашлар қошида эгилган бошни,
Кўтариб юрмоқлик оғир, эй одам!

* * *

Тупроқ-ла тенг юрар оёгинг билсанг,
Нурга талпинади ёногинг билсанг.
Садоқат эҳсондан қимматли дур йўқ —
Мардлининг энг кучли ярогинг билсанг.

* * *

Кимгадир қўл чўзди, кимдандир юлди,
Ким юкин кўтарди, кимга юк бўлди.
Инсонни бўлди у тоифаларга —
Оқибат ўзи ҳам бўлиниб ўлди.

* * *

Қалбингга иймонни ёр айла, ўғлон,
Диёнат ишига қўл шайла, ўғлон.
Инсонга беқиёс имкон берилган —
Ватаннинг боғини авайла ўғлон.

* * *

Сен меҳмонсан, бу дунё мезбон,
Истагинг бағрида муҳайё ҳар он.
Бурчимиз Ватани асрамоқ абад —
Шу йўлда бўламинг қиличу қалқон.

* * *

Ватан ҳақ сўзингдир, сўзингни асра,
Ватан — бу юзингдир, юзингни асра.
Ватан — бу заррадан уммонга қадар —
Асли дил розингдир, розингни асра.

* * *

Ватан деб жон берди Тўмарис, Широқ,
Ватан деб Бобурнинг жисмида фиरोқ.
Қалбдаги ҳарорат Ватан меҳридан —
Буни билмагандан ўлган яхшироқ.

* * *

Давлатинг кўпайса, ошмагил ҳаддан,
Ҳимматинг паст эрур бир фақир марддан.
Мудом йиғиб-тугдинг, хайр қилмадинг —
Сени Ҳақ сақласин дуоибаддан.

* * *

Тупроққа термулдим, соғинчим билди.
Ҳар гиёҳ, капалак овунчим бўлди.
Осмонга қарасам қушлар учарди —
Менга пешвоз чиққан бир гунча кулди.

* * *

Тошнинг-да жони бор, ҳали билмайсан,
Сенга бир гап айтай, лекин кулмайсан.
Бошинг тошдан бўлсин, деган ҳикмат бор —
Шундан бошинг тошга тегса ўлмайсан.

* * *

Гофиллар бошини ҳар томон урар,
Умрини бесамар елга совурар.
Эй нодон, соатдан ибрат олсангчи —
Кечаю кундузи олдинга юрар.

* * *

Богбон гулларини қилар парвариш,
Қўшиққа сингдирар дардини дарвиш.
Дунёга келиб бир кўчат экмадинг —
Беғамлик бошингга келтирар ташвиш.

* * *

Яхши — ёмон кунлар бари синовдир,
Ҳалол меҳнат қилсанг бахтга гаровдир.
Бекорчидан ҳатто Худо безормиш —
Танбал эркакларга хотин эговдир.

* * *

Эзгуликни ниқоб қилар ёлгончи,
Билсанг, тўғри сўз ҳам мисоли қамчи.
Туйғусиз юрагинг санг бўлиб кетган —
Дейсан, гуноҳларим дарёдан томчи.

* * *

Камтар камолини изла, топасан,
Ҳақнинг жамолини изла, топасан
Муродга етмоқни яхши ният қил —
Ризқу-рўз ҳалолини изла, топасан.

* * *

Фарзанди туғилди нопок йўл билан,
Едириб-ичирди ҳаром пул билан.
Қизи ҳам улғайди, кўринди кўзга,
Умрини ўтказди қўлма-қўл билан.

* * *

Бу гўзал чечаклар сарғаяр, сўлар,
Томчилар тўпланиб дарёлар тўлар.
Кўзи тўқ одамнинг сабри устувор —
Дейдилар, еб тўймас ҳайитда ўлар.

* * *

Қумри бўлолмайди асли насли зоғ,
Чиранса, туширар аждодига доғ.
Отангнинг чорбогин парвариш айла —
Сендан фарзандларга қолсин яхши боғ.

* * *

Эй банда, сен кезган жойлар кўп, нопок,
Кўзингга суртганинг ойлар кўп, нопок.
Охиратинг ўйлаб ҳалол маскан қур —
Исқирт гўшаларда бўлмагин ҳалок.

* * *

Шифокорга чўпон бошлиқ бўлипти,
Бечора беморнинг кўзин уйипти,
Қачон эшитаман чин ҳақиқатни -
Ўғрилар тўғрига ҳайкал қўйипти?!

* * *

Қушни қанотлари парвоз этказар,
Ширин сўз юракдан губор кетказар,
Якка от на шуҳрат, доврўқ таратмас —
Мурод-мақсадинга дўстлар етказар.

* * *

Дунёни тарк этди бир зот батамом,
Бутун эл кўрсатар ҳануз эҳтиром.
Ўшал зот Худонинг суйган бандаси —
Яхшиларининг умри бўлур бардавом.

* * *

Тун билан тонг гўё туташ эгизак,
Юлдузлар Ҳилолга гўзал канизак.
Самони ёритган қуёш камтарин —
Бўронни тан олмас совуқ елвизак.

* * *

Ҳаётда хуш кечган дамлар ганимат,
Шодликдан кўзларда намлар ганимат.
Ганимат дунёда одам одамга —
Тўқчилик, йўқчилик камлар ганимат.

* * *

Тонг қувончи нақадар ҳузур,
Дунё гўзаллиги саҳарда зуҳур.
Беғубор ёгдулар таралар аста —
Дилларни поклайди бу гўзал сурур.

* * *

Дунёнинг синоат, сири ўзгача,
Ҳайрати бисёрдир қошу кўзгача.
Бу ёруғ оламга ташрифинг нечун —
Англасанг, яшайсан токи юзгача.

* * *

Қули бўлганингча ёвуз золимнинг,
Ити бўлган яхши дониш олимнинг.
Самимий бир дўстни топиб олсайдим —
Барини берардим топган молимнинг.

* * *

Гулханга тўладир кўкрак қафасим,
Яна гуриллайди сал эсса насим.
Ёнимдан эҳтиёт бўлиб ўт дўстим —
Ёниб кетма дейман тегиб нафасим.

* * *

Ёмонлар нималар демас, севгилим,
Ишқсизлар одам ҳам эмас, севгилим.
Бизнинг қалбимиздан бошланар баҳор,
Қолганлар биз каби севмас, севгилим.

* * *

Донишманд кўрсатиб ҳамма ўзини,
Сабрла тинглайди аҳмоқ сўзини.
Мунофиқни сийлаб, кўкка кўтариб —
Алдаб яшаётир барча ўзини.

* * *

Ҳамон бу дунёда жаҳолат ҳоким,
Шубҳа билан қарар дўстига ҳар ким.
Одамлар бир-бирин пойлаб яшаса —
Қандай ажратамиз ўғри ким, гар ким?

* * *

Минбарда тугилиб, минбарда ўлди,
Сурати тим қора тошга ўйилди.
Излаб қолмасин деб минбарни яна —
Қабри тепасига минбар қўйилди.

* * *

Бир куни учрашиб қоламиз ҳали,
Бир-бирова назар соламиз ҳали.
Ёниб севганимиз ёдга тушади —
Оғир хаёлларга толамиз ҳали.

* * *

Ҳеч кимда йўқ нарса бари сенда бор,
Сени шу нарсалар қилди хору зор.
Сенда бор нарсанинг бизда бири йўқ —
Биз шу йўқ нарсадан бўлдик бахтиёр.

МУНДАРИЖА

Қуш тили	3
Дийдор	4
Туз ҳақи	4
Қутлов	5
Бағишлов	6
Муслимбек	8
Қутловнома	9
Адолат шамшири	10
Аҳад Эҳсон	13
Қонун посбонлари	15
Умр савдоси	18
Ўзимни тинглаб.	19
Умр ўтар	23
Яшагим келади	25
Жаннатмакон	25
Малак	26
Борми	27
Гуноҳ	28
Адолат қасри	29
Тилаклар	31
Ўтган умрим	32
Адолат йўли	33
Муборак	35
Нима зўр	36
Набирам Жаҳонгирга	37
Ким бировни сотса	38
Бозор	41
Гулойим	42
Поралар	43
Азалий тақдир	44
Илоҳий дунё	44
Огоҳ	45
Сенда зухур	46
Севар экан	47
Таъмагир	47
Рубоийлар	48

Адабий-бадий нашр

Исматулло Йўлдошев

ЎЗИМНИ ТИНГЛАБ

Самарқанд, “Zarafshon” нашриёти ДК, 2014. – 68 б.

Муҳаррир: Хайрулло Ҳамро.
Мусаҳҳиҳ: Гулнора Холдорова.
Саҳифаловчи: Вазира Абдусаломова.

Нашриёт лицензияси АІ №153, 14.08.2013 й.

Теришга берилди: 02.02.2014 й. Босишга рухсат этилди: 27.02.2014 й.

Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84 $\frac{1}{16}$. «Асадему» гарнитураси.

Офсет босма усули. Ҳисоб-нашриёт таб. 2.0. Шартли б.т. 4,25

Адади: 200 нусха. Буюртма 4. Баҳоси келишилган нархда.

“Zarafshon” нашриётида нашрга тайёрланди.
140100, Самарқанд шаҳри, Амир Темури кўчаси, 12-уй.

Тел.: (+99876) 235-28-40
e-mail: zar-nashriyot@inbox.uz

ISBN: 978-9943-385-94-8

“Nafis poligraf servis” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Самарқанд шаҳри, Буюк ипак йўли кўчаси, 67-А.